

آب‌های استان

مقدمه

هدف از تهیه و تدوین حساب‌های ملی، محاسبه مهم‌ترین متغیرهای جریان‌های اقتصادی نظیر تولید، مصرف، تشکیل سرمایه، صادرات، واردات و درآمد، در یک دوره زمانی معین و اندازه‌گیری مهم‌ترین متغیرهای اقتصادی موجودی منابع، نظیر ثروت، دارایی و بدهی، در مقطعی از زمان است که از طریق آن‌ها می‌توان وضعیت اقتصادی کشور را در آن دوره یا مقطع زمانی به تصویر کشید. تهیه و تدوین آمار حساب‌های ملی در کشورهای مختلف، براساس چارچوب سیستم حساب‌های ملی پیشنهاد شده توسط سازمان ملل متحد انجام می‌شود.

سیستم مذکور برای اولین بار در سال ۱۹۵۳ به صورت مجموعه‌ای فرموله شده تحت عنوان "سیستم حساب‌های ملی" یا "SNA"^۱ منتشر

^۱-SNA: System of National Accounts

شده است. آخرین تجدیدنظر در SNA، در سال ۱۹۹۳ صورت گرفت که توسط پنج نهاد بین‌المللی متشکل از سازمان ملل، صندوق بین‌المللی پول، بانک جهانی، سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه و کمیسیون جامعه اروپایی، به تصویب رسید. تهیه حساب‌های ملی، بعد از جنگ جهانی دوم به صورت موردی و براساس نیازهای خاص در ایران شروع شد، از جمله در سال‌های ۱۳۳۷ و ۱۳۳۸ به ترتیب "تولید ناخالص داخلی ایران برای سال ۱۳۳۴" و "تولید ملی ایران برای سال ۱۳۳۶"، توسط کارشناسان خارجی برآورد شد. سپس سازمان برنامه و بودجه، درآمد ملی کشور را برای دوره زمانی ۱۳۳۷ تا ۱۳۴۰ به تفصیل برای بخش‌های مختلف اقتصادی برآورد و منتشر نمود. بانک ملی نیز برآورد مقدماتی دیگری را برای سال ۱۳۳۸ به انجام رساند. با

تأسیس بانک مرکزی ایران در سال ۱۳۳۹، به دلیل فقدان یک سازمان رسمی آمار، تهیه حساب‌های ملی به عهده این بانک گذاشته شد و پس از آن بر اساس قانون بهمن ماه ۱۳۵۳، این وظیفه‌سما^۱ به مرکز آمار ایران محول شد. محاسبه ارزش افزوده بخش‌های اقتصادی، در سال‌های قبل از پیروزی انقلاب اسلامی و محاسبه محصول ناخالص داخلی از روش هزینه، از سال ۱۳۶۱ و نیز تهیه جداول داده‌ستانده اقتصاد ایران برای سال‌های ۱۳۵۲، ۱۳۶۵ و ۱۳۷۰، از جمله مهم‌ترین اقدامات مرکز آمار ایران در تهیه حساب‌های ملی بوده است. تهیه مستمر و منظم حساب‌های ملی بر اساس آخرین تجدید نظر SNA، از سال ۱۳۷۳ در برنامه کار مرکز آمار ایران قرار گرفت، بدین ترتیب مرکز آمار ایران هرساله حساب‌های ملی را بر اساس تعاریف، مفاهیم، طبقه‌بندی‌ها و روش‌های محاسباتی منطبق بر SNA سال ۱۹۹۳، به قیمت‌های جاری و ثابت تهیه و منتشر می‌کند که حاوی اطلاعات تفصیلی مربوط به ارزش افزوده ۷۲ رشته فعالیت اقتصادی، هزینه‌های مصرف نهایی و مصرف نهایی واقعی خانوار و دولت، تشکیل سرمایه ثابت ناخالص، واردات، صادرات، تغییر موجودی انبار، مصارف فردی، مصارف جمعی، حساب تولید، حساب ایجاد درآمد، حساب کالاها و خدمات و عرضه و تقاضای کل است. همچنین

از سال ۱۳۷۶، با توجه به الزامات قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور و ضرورت حرکت به سوی برنامه‌ریزی منطقه‌ای مرکز آمار ایران مبادرت به تهیه و تدوین حساب‌های منطقه‌ای کرده است و در این راستا هر ساله محصول ناخالص داخلی استان‌ها و اطلاعات تفصیلی مربوط به ارزش افزوده ۷۲ رشته فعالیت اقتصادی را تهیه و منتشر می‌کند.

تعاریف و مفاهیم به کار رفته در این فصل به شرح زیر است:

حساب‌های منطقه‌ای: حساب‌های منطقه‌ای، مجموعه‌ای از اطلاعات آماری است که به صورت جامع و هدفمند، مطالعه‌ی کمی و منظم فعالیت‌های اقتصادی یک منطقه‌ی مشخص را برای یک دوره زمانی معین که به‌طور معمول یک سال است، امکان‌پذیر می‌سازد. به عبارت دیگر، نقشی را که حساب‌های ملی در کل کشور به عهده دارد، حساب‌های منطقه‌ای، همان نقش اهمیت و کاربرد را در سطح منطقه، عهده‌دار است. مبانی نظری حساب‌های منطقه‌ای، همانند حساب‌های ملی، مبتنی بر آخرین ویرایش سیستم حساب‌های ملی "SNA93" است، با این تفاوت که تبدیل سطح جغرافیایی ملی به منطقه‌ای، مسائل ویژه‌ای را باعث می‌شود.

محصول ناخالص داخلی: محصول ناخالص داخلی، نتیجه‌ی نهایی فعالیت‌های اقتصادی واحدهای تولیدی مقیم یک کشور در یک دوره‌ی زمانی معین است. محصول ناخالص داخلی به سه روش تولید، هزینه و درآمد محاسبه می‌شود.

ارزش افزوده: ارزش افزوده، ارزش اضافی ایجاد شده در جریان تولید است. تفاوت بین ارزش ستانده و مصرف واسطه در هر فعالیت اقتصادی را ارزش افزوده ناخالص می‌گویند. پس از کسر مصرف سرمایه‌ی ثابت از ارزش افزوده‌ی ناخالص، ارزش افزوده‌ی خالص به دست می‌آید.

ستانده: ستانده‌ی هر واحد تولیدی، مجموع کالاهای و خدماتی است که در آن واحد تولید می‌شود و برای استفاده در دسترس قرار می‌گیرد. سهمی از کالاهای و خدمات که تا پایان دوره‌ی حسابداری به‌صورت ناتمام یا کار در جریان ساخت باقی مانده باشد، جزو ستانده واحد به حساب می‌آید. کالاهای و خدماتی که در یک واحد در دوره‌ی حسابداری معین تولید و در همان دوره در دیگر فرآیندهای تولید آن واحد منظور نمی‌گردد، ستانده به سه دسته تقسیم می‌شود: ستانده‌ی بازاری، ستانده‌ی تولید شده برای خودمصرفی نهایی و تشکیل سرمایه به حساب خود و سایر ستانده‌های غیربازاری.

مصرف واسطه: ارزش کالاهای و خدمات مصرف شده در جریان تولید به استثنای مصرف سرمایه‌ی ثابت است.

مالیات‌ها: مالیات‌ها، پرداخت‌های اجباری و بلاعوض واحدهای نهادی به دولت است که به‌صورت نقدی و غیرنقدی انجام می‌گیرد.

اطلاق صفت بلاعوض به مالیات‌ها، از این جهت است که دولت در مقابل دریافت مالیات از یک واحد نهادی، خدمتی را به صورت فردی به آن ارائه نمی‌کند هر چند که با دریافت مالیات، منابع مالی خود را افزایش دهد و با استفاده از این منابع، کالاهای و خدماتی را برای سایر واحدها، اعم از تک تک افراد یا کل جامعه فراهم آورد.

مالیات‌ها به دو دسته کلی تقسیم می‌شوند:

مالیات برتولید و واردات: مالیاتی است که بر کالاهای و خدمات، در زمانی که تولید شده‌اند، فروخته شده‌اند یا به مصارف دیگری رسیده‌اند و یا از رده خاج شده‌اند، تعلق می‌گیرد.

- مالیات بر درآمد، ثروت و غیره

- مالیات بر تولید و واردات

گزیده اطلاعات

در سال ۱۳۹۲ محصول ناخالص استان به قیمت بازار ۲۳۰۹۶۲ میلیارد ریال بوده که نسبت به سال قبل ۴۱/۶ درصد افزایش داشته است.

در سال ۱۳۹۲ بیش‌ترین سهم ارزش افزوده فعالیت‌های اقتصادی در محصول ناخالص داخلی (به قیمت بازار) به ترتیب مربوط به عمده‌فروشی، خرده‌فروشی، تعمیر وسایل نقلیه و کالاهای (۱۸/۴ درصد)، کشاورزی، شکار و جنگلداری (۱۷/۱ درصد)، مستغلات، کرایه و صنعت (۱۲/۱ درصد) و خدمات کسب‌وکار (۱۲/۰ درصد) بوده است و کمترین سهم مربوط به معدن با ۰/۲ درصد می‌باشد. در سال ۱۳۹۲ سهم ارزش افزوده در بخش کشاورزی ۱۸/۲ درصد، صنعت و معدن ۱۲/۳ درصد و خدمات ۶۹/۵ درصد بوده است.

23-1- محصول ناخالص داخلی به قیمت بازار و ارزش افزوده در بخش‌های عمده اقتصادی^(۱)
(میلیون ریال)

1389	1388	1385	1380	شرح
11325455	11540108	6114803	2739428	کشاورزی، شکار و جنگلداری.....
1001119	719928	384792	232599	ماهیگیری.....
195987	145904	73663	47956	معادن.....
9816769	9593328	5193167	2414231	صنعت.....
4538298	2136387	1353523	715410	تأمین برق و گاز و آب.....
8582669	9602356	4255058	1409376	ساختمان.....
18312584	17538007	10538128	3881314	عمده‌فروشی، خرده‌فروشی، تعمیر وسایل نقلیه و کالاها.....
2069369	1743578	945670	374304	هتل و رستوران.....
7977542	7168567	3246238	1322671	حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات.....
1616416	1569050	1034691	251730	واسطه‌گری‌های مالی.....
13912105	12150872	6351336	1808691	مستغلات، کرایه و خدمات کسب و کار.....
5897195	4765909	2577660	1036415	اداره امور عمومی، دفاعی و تأمین اجتماعی.....
5306524	4957505	3829488	1023503	آموزش.....
5331491	4627511	2661745	789845	بهداشت و مددکاری اجتماعی.....
2757529	2248958	1121692	360629	سایر خدمات عمومی، اجتماعی، شخصی و خانگی.....
98641051	90507968	49681653	18408102	جمع.....
1480491	775716	-75702	85685	خالص مالیات بر واردات.....
100121543	91283684	49605951	18493787	محصول ناخالص داخلی به قیمت بازار.....

E

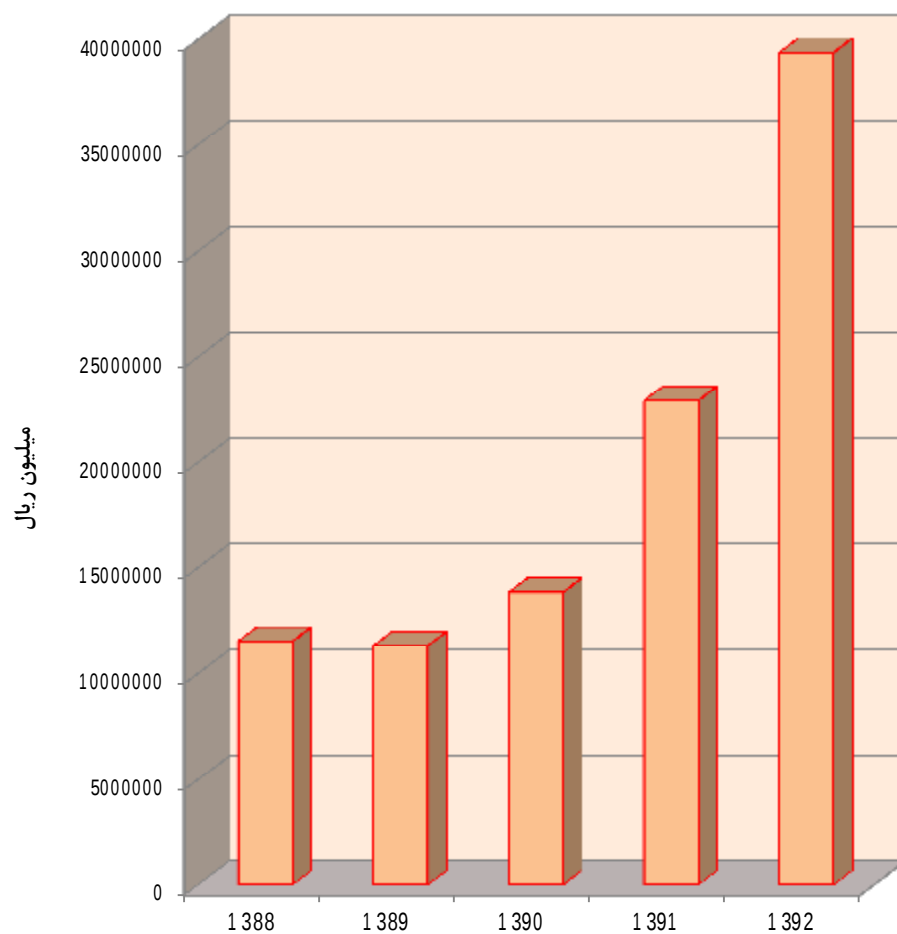
23- حساب‌های استان سالنامه آماری استان گیلان - ۱۳۹۳

23-1- محصول ناخالص داخلی به قیمت بازار و ارزش افزوده در بخش‌های عمده اقتصادی^(۱)
(دنباله)
(میلیون ریال)

شرح	1390	1391	1392
کشاورزی، شکار و جنگلداری.....	13842365	22924346	39386271
ماهیگیری.....	1352646	2227472	2578152
معدن.....	186755	272227	388879
صنعت.....	12379936	17473445	27995428
تأمین برق و گاز و آب.....	8935822	10599539	14042535
ساختمان.....	11762238	9129082	16217329
عمده‌فروشی، خرده‌فروشی، تعمیر وسایل نقلیه و کالاها.....	24643076	31454781	42452202
هتل و رستوران.....	2870203	3712774	5211936
حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات.....	10781182	13294925	17438617
واسطه‌گری‌های مالی.....	2452352	3005299	2878359
مستغلات، کرایه و خدمات کسب و کار.....	15656800	21175193	27602283
اداره امور عمومی، دفاعی و تأمین اجتماعی.....	7590801	8636740	10980950
آموزش.....	6186768	7078786	8399376
بهداشت و مددکاری اجتماعی.....	6589106	7383088	10003754
سایر خدمات عمومی، اجتماعی، شخصی و خانگی.....	2992760	3239316	4083985
جمع	128222810	161607013	229660058
خالص مالیات بر واردات.....	1480491	1548651	1301725
محصول ناخالص داخلی به قیمت بازار	129703301	163155664	230961783

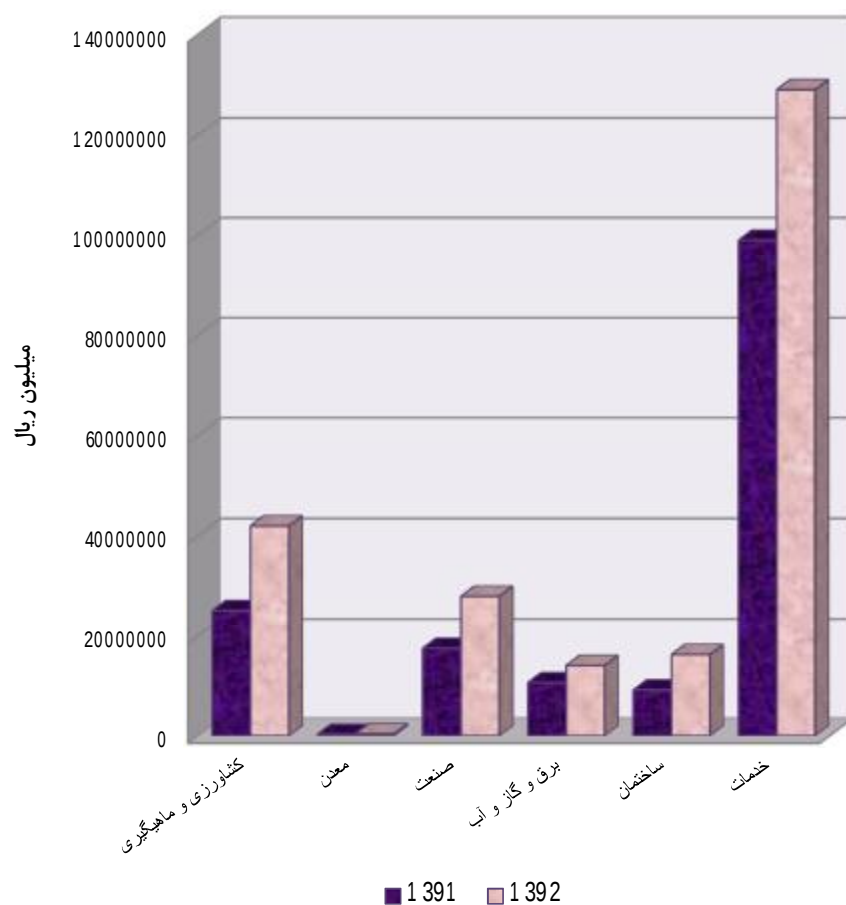
۱- اطلاعات سال‌های 1385 به بعد در سال 1392 توسط مرکز آمار ایران مورد بازنگری قرار گرفته، لذا سری‌زمانی بر اساس آخرین ویرایش در سال 1392، در نظر گرفته شده است.
مأخذ- مرکز آمار ایران. (ر.م).
- مرکز آمار ایران. دفتر حساب‌های اقتصادی.

۲۳-۱- محصول ناخالص داخلی به قیمت بازار

مبنا : جدول ۲۳-۱

۲-۲۳- ارزش افزوده ایجاد شده در بخش‌های عمده اقتصادی استان گیلان

منبع: جدول ۱-۲۳

2-23- ستانده بخش‌های عمده اقتصادی^(۱) (میلیون ریال)

1389	1388	1385	1380	شرح
165953436	148846508	79432139	31527193	جمع.....
20420002	20117184	10286001	4621539	کشاورزی، شکار و جنگلداری.....
1645156	1131359	598872	324352	ماهیگیری.....
235420	238371	97721	67042	معدن.....
37132565	31916797	16001948	8303827	صنعت.....
5840917	3467312	2327641	1342148	تأمین برق و گاز و آب.....
19930296	21860912	9900779	3467572	ساختمان.....
23793410	20707502	12366240	4363944	عمده‌فروشی، خرده‌فروشی، تعمیر وسایل نقلیه و کالاها.....
3799738	3200718	1736829	670496	هتل و رستوران.....
11761489	10403887	4833045	1880190	حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات.....
2328403	2133887	1305667	316648	واسطه‌گری‌های مالی.....
15381984	13528547	7594899	2266922	مستغلات، کرایه و خدمات کسب و کار.....
7526493	5949950	3306109	1296571	اداره امور عمومی، دفاعی و تأمین اجتماعی.....
6093649	5647887	4217385	1144975	آموزش.....
6379203	5511387	3329000	977039	بهداشت و مددکاری اجتماعی.....
3684712	3030810	1530003	483927	سایر خدمات عمومی، اجتماعی، شخصی و خانگی.....

E

23- حساب‌های استان سالنامه آماری استان گیلان - ۱۳۹۳

2-23- ستانده بخش‌های عمده اقتصادی^(۱) (دنباله) (میلیون ریال)

1392	1391	1390	شرح
383687083	268338868	222786118	جمع.....
66720103	40068813	25763390	کشاورزی، شکار و جنگلداری.....
4287867	3707831	2233523	ماهیگیری.....
452656	339379	246258	معدن.....
93951815	65170902	54560648	صنعت.....
15852017	11991325	10536169	تأمین برق و گاز و آب.....
38059996	21657565	28257642	ساختمان.....
54747431	40864759	32053763	عمده‌فروشی، خرده‌فروشی، تعمیر وسایل نقلیه و کالاها.....
8918625	6348647	4769899	هتل و رستوران.....
24224468	18461047	15206605	حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات.....
4533250	4318832	3372735	واسطه‌گری‌های مالی.....
31512717	23695377	17335441	مستغلات، کرایه و خدمات کسب و کار.....
13296820	10440221	9631824	اداره امور عمومی، دفاعی و تأمین اجتماعی.....
9800360	8103719	7046246	آموزش.....
11979288	8862522	7832863	بهداشت و مددکاری اجتماعی.....
5349670	4307929	3939111	سایر خدمات عمومی، اجتماعی، شخصی و خانگی.....

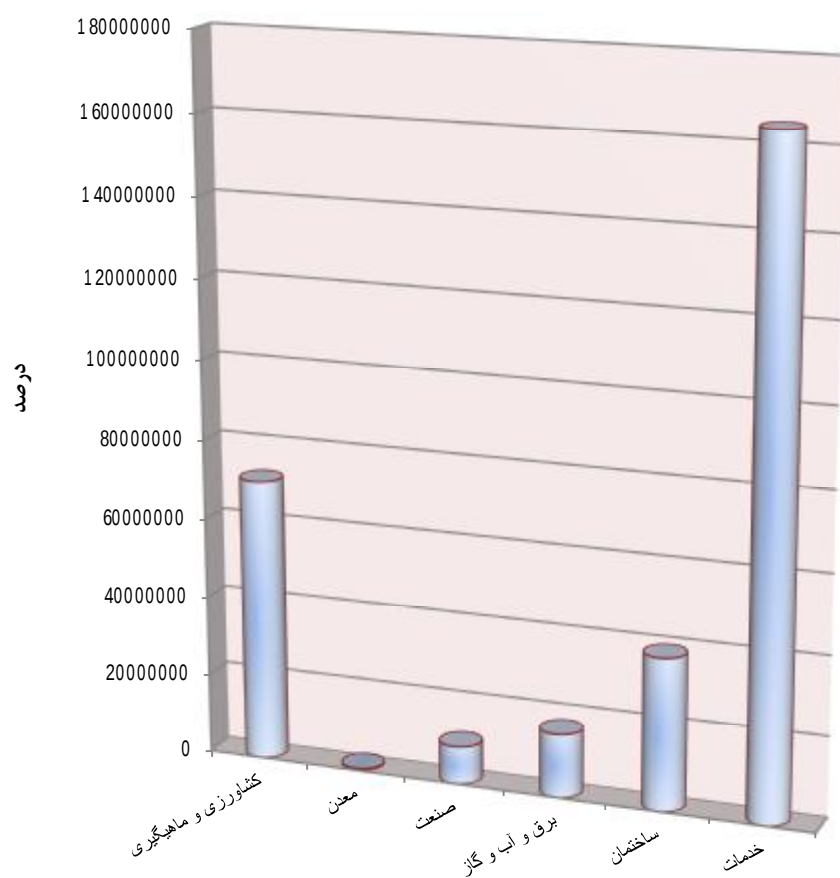
۱- اطلاعات سال‌های 1385 به بعد در سال 1392 توسط مرکز آمار ایران مورد بازنگری قرار گرفته، لذا سری‌زمانی

بر اساس آخرین ویرایش در سال 1392، در نظر گرفته شده است.

مأخذ- مرکز آمار ایران، (ر.م).

- مرکز آمار ایران، دفتر حساب‌های اقتصادی.

۳-۲۳- سهم ستانده بخش‌های عمده اقتصادی استان گیلان: ۱۳۹۲

مبنا: جدول ۲-۲۳

23- حساب‌های استان _____ سالنامه آماری استان گیلان - ۱۳۹۳

23-3- مصرف واسطه بخش‌های عمده اقتصادی^(۱) (میلیون ریال)

1389	1388	1385	1380	شرح
67312384	58338540	29750486	13119091	جمع
9094546	8577075	4171198	1882111	کشاورزی، شکار و جنگلداری
644037	411431	214080	91753	ماهگیری
39433	92467	24058	19086	معدن
27315796	22323469	10808782	5889596	صنعت
1302619	1330925	974118	626738	تأمین برق و گاز و آب
11347627	12258556	5645721	2058196	ساختمان
				عمده‌فروشی، خرده‌فروشی، تعمیر وسایل نقلیه و
5480826	3169495	1828112	482631	کالاها
1730369	1457140	791158	296192	هتل و رستوران
3783947	3235319	1586807	557519	حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات
711987	564837	270977	64918	واسطه‌گری‌های مالی
1469879	1377675	1243564	458231	مستغلات، کرایه و خدمات کسب و کار
1629299	1184041	728449	260156	اداره امور عمومی، دفاعی و تأمین اجتماعی
787125	690381	387897	121472	آموزش
1047712	883876	667255	187194	بهداشت و مددکاری اجتماعی
				سایر خدمات عمومی، اجتماعی، شخصی و
927184	781852	408312	123297	خانگی

E

3-23- مصرف واسطه بخش‌های عمده اقتصادی^(۱) (میلیون ریال)

1392	1391	1390	شرح
154027025	106731855	94563308	جمع.....
27333832	17144467	11921025	کشاورزی، شکار و جنگلداری.....
1709715	1480359	880878	ماهیگیری.....
63777	67152	59503	معدن.....
65956387	47697457	42180713	صنعت.....
1809482	1391786	1600346	تأمین برق و گاز و آب.....
21842667	12528483	16495404	ساختمان.....
12295229	9409978	7410687	عمده‌فروشی، خرده‌فروشی، تعمیر وسایل نقلیه و کالاها.....
3706689	2635872	1899696	هتل و رستوران.....
6785850	5166122	4425424	حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات.....
1654891	1313533	920384	واسطه‌گری‌های مالی.....
3910434	2520184	1678641	مستغلات، کرایه و خدمات کسب و کار.....
2315869	1803481	2041023	اداره امور عمومی، دفاعی و تأمین اجتماعی.....
1400985	1024933	859479	آموزش.....
1975533	1479433	1243756	بهداشت و مددکاری اجتماعی.....
1265685	1068614	946351	سایر خدمات عمومی، اجتماعی، شخصی و خانگی.....

۱- اطلاعات سال‌های 1385 به بعد در سال 1392 توسط مرکز آمار ایران مورد بازنگری قرار گرفته، لذا سری‌زمانی

بر اساس آخرین ویرایش در سال 1392، در نظر گرفته شده است.

مأخذ- مرکز آمار ایران، (ر.م).

- مرکز آمار ایران، دفتر حساب‌های اقتصادی.